

МОНГОЛ УЛСЫН ШИНЖЛЭХ УХААН,
ТЕХНОЛОГИЙН ИХ СУРГУУЛЬ

ᠠᠷᠳᠡᠮ ᠰᠢᠨᠵᠢᠯᠭᠡᠨᠢ
ᠪᠦᠲᠡᠭᠡᠯᠢᠶᠢᠨ ᠡᠮᠬᠡᠲᠭᠡᠯ

ЭРДЭМ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ БҮТЭЭЛИЙН ЭМХЭТГЭЛ

№278

2021 №1

УЛААНБААТАР ХОТ
2021 он

ISSN 1560-8794

ЗӨВЛӨЛИЙН ДАРГА: Т.НАМНАН

ЗӨВЛӨЛИЙН ГИШҮҮД: Т.ЭНХЦАЦРАЛ
Д.ДАШЖАМЦ
Я.ТӨГӨЛДӨР
Б.ЛАЙХАНСҮРЭН
Д.НАРАНБААТАР
Ч.МӨНХНАСАН
Э.ЭНХЦЭЦЭГ
В.ӨЛЗИЙБАЯР
Ч.УЛАМ-ОРГИЛ
Ч.ГУЛНАР
Ч.ОЮУНГЭРЭЛ

Эмхэтгэсэн: Б.Даваажав /ЭШИГ/
Хэвлэлтэд бэлтгэсэн: Э.Дэнсмаа

Хуудасны хэмжээ: А4
Бодит хэвлэлийн хуудас: 29.75 хх
Үсгийн ганитур: Times new roman
Тоо хэмжээ: 48 ш

ШУТИС-ийн Хэвлэлийн газарт хэвлэв.

Улаанбаатар хот
2021 он

ГАРЧИГ

I. БАРИЛГА, АРХИТЕКТУР

1. ТӨВ ЦЭВЭРЛЭХ БАЙГУУЛАМЖИД ИРЖ БУЙ БОХИР УСНЫ НАЙРЛАГА, ШИНЖ ЧАНАР, ЦЭВЭРЛЭГЭЭНИЙ ТҮВШИНД ХИЙСЭН СУДАЛГАА <i>Н. Болдбаатар</i>	1
2. УС ХАНГАМЖИЙН СИСТЕМИЙГ ДАРАЛТЫН ЗОХИЦУУЛАЛТААР УДИРДАН АЖИЛЛУУЛАХ БОЛОМЖ <i>Д. Болормаа, Ц. Уранцэцэг</i>	9
3. УЛААНБААТАР ХОТЫН ЯВГАН ЗОРЧИХ ОРОН ЗАЙН АШИГЛАЛТЫН СУДАЛГАА <i>Г. Ганицэцэг, Э. Пүрэв-Эрдэнэ</i>	16
4. МОНГОЛ УЛСЫН ХОТ БАЙГУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНД ХОТ ЗОХИЦУУЛАЛТЫН ТОГТОЛЦООГ НЭВТРҮҮЛЭХ НЬ <i>Ж. Гомбо, Г. Нарангэрэл</i>	22
5. 2020-2021 ОНЫ НАМРЫН УЛИРАЛД ЯВУУЛСАН ЗАЙН БОЛОН ТАНХИМЫН СУРГАЛТЫН ХАРЬЦУУЛСАН ҮР ДҮН <i>Х. Дамчаасүрэн</i>	33
6. ОРОН СУУЦНЫ ГАДНАХ ХҮҮХДИЙН АМРАЛТ, ТОГЛООМЫН ТАЛБАЙН ОРОН ЗАЙН СУДАЛГАА <i>Б. Дониддулам</i>	41
7. ЧУЛУУН БУТЛУУРААС ҮҮСЭХ ХАЯГДАЛ ТООСЫГ БАРИЛГА, ЗАМЫН АЖИЛД ХЭРЭГЛЭХ БОЛОМЖИЙН СУДАЛГАА <i>М. Ерөөлт, Б. Буянжаргал</i>	51
8. ГУРВАН ТОЙРГИЙГ НЭГЭН ЗЭРЭГ ШҮРГЭСЭН НӨХЦӨЛТ ТОЙРОГ БАЙГУУЛАХАД ИНВЕРСИ ХУВИРГАЛТ АШИГЛАХ НЬ <i>Б. Жигжид</i>	58
9. ХАТААХ ТӨХӨӨРӨМЖИЙН ЯЛТАСТ ДУЛААН СОЛИЛЦУУРЫН ТООЦОО <i>Ч. Мягмаржав</i>	61
10. МӨСӨН ХАЛИА ТОШИН, УСНЫ СЭРГЭЭГДЭХ ЭХ ҮҮСВЭР БА НӨӨЦ <i>Н. Насанбаяр</i>	66
11. СУУМТГАЙ ХӨРСИЙГ БЭХЖҮҮЛЭХЭД ХАЯГДАЛ ҮНС АШИГЛАХ БОЛОМЖИЙН СУДАЛГАА <i>Д. Оюунбилэг, Ц. Батбаатар, Ж. Амгалан</i>	73
12. ЗУРАГЗҮЙН ХИЧЭЭЛИЙГ СУДАЛСАН ОЮУТНУУДЫН МЭДЛЭГ ЧАДАМЖИЙН СУДАЛГАА <i>Ч. Оюунжаргал, С. Золжаргал</i>	78
13. ШУТИС-ИЙН ХИЧЭЭЛИЙН ТӨВ, П БОЛОН Т БАЙРНЫ НИЙТИЙН ЭЗЭМШЛИЙН ЗАДГАЙ ОРОН ЗАЙН АШИГЛАЛТЫН СУДАЛГАА <i>А. Өэлүн, С. Алтангэрэл</i>	82
14. БИЕ ДААСАН НЭГ АЙЛЫН СУУЦЫГ ЭРЧИМ ХҮЧНИЙ ХЭМНЭЛТТЭЙ ТӨЛӨВЛӨХ НЬ <i>Э. Пүрэв-Эрдэнэ</i>	93
15. ОНЛАЙН ШАЛГАЛТЫГ “SURE” ЗАГВАРААР ҮНЭЛЭХ НЬ <i>Э. Сувд, Ч. Мягмаржав</i>	105
16. УЛААНБААТАР ХОТЫН ЯВГАН ХҮНИЙ ЗАМ, ОРОН ЗАЙН НӨХЦӨЛ БАЙДЛЫН СУДАЛГАА <i>Б. Ундрал</i>	109
17. СНС-ИЙГ СУРГАЛТАД НЭВТРҮҮЛЭХ БОЛОМЖ <i>Н. Чулуунбаатар, Ч. Оюунжаргал</i>	115

II. ГЕОЛОГИ, УУЛ УУРХАЙ

1. ТАВАНТОЛГОЙ-ЗҮҮНБАЯН ЧИГЛЭЛИЙН ТӨМӨР ЗАМЫН ДАЛАНГИЙН ДҮҮРГЭЛТИЙН МАТЕРИАЛЫН ШИНЖ ЧАНАР <i>Ж. Амгалан</i>	119
2. ПРОГНОЗ СДВИЖЕНИЙ И ДЕФОРМАЦИЙ МАССИВА ГОРНЫХ ПОРОД И ЗЕМНОЙ ПОВЕРХНОСТИ ПРИ ПЕРЕСЕЧЕНИИ ТОННЕЛЯМИ МЕТРО НЕОДНОРОДНЫХ СЛОИСТЫХ ПОРОД С РАЗЛИЧНОЙ ЛИТОЛОГИЕЙ <i>Д. Дондов, Л. Энхтур, Э. Ажнай</i>	124

3. A STUDY ON UTILIZATION OF COPPER SMELTING SLAG AS ZERO WASTE APPROACHES
Urtnasan Erdenebold, Tserendejid Bayarmaa, Jei-Pil Wang 128

III. ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ШИНЖЛЭХ УХААН

1. ФОТОЭЛЕКТРОНЫ ИМПУЛЬСЫЙН ТҮГЭЛТ БА ЭНЕРГИЙН СПЕКТР
Ч. Алдармаа, Л. Хэнмэдэх, Г. Зоригт 142
2. ИХ, ДЭЭД СУРГУУЛИЙН БИЕИЙН ТАМИРЫН ЦАХИМ СУРГАЛТЫН НӨХЦӨЛ БАЙДЛЫГ СУДЛАН, САЙЖРУУЛАХ БОЛОМЖ
М. Бат-Очир 148
3. ЗЭСИЙН ДАВСНУУДААС НАНО ХЭМЖЭЭСТ ЗЭС БЭЛТГЭХ
Б. Өлзийдэлгэр, А. Доржготов, Э. Жаргал 156
4. СУРГАЛТЫН МОДОН ТОГЛООМЫН ХЭРЭГЦЭЭ БА ЭРҮҮЛ АХУЙН ШААРДЛАГА ХАНГАСАН ТҮҮХИЙ ЭДИЙН СУДАЛГАА, ТУРШИЛТ
Д. Сэрээтэрдорж 162
5. БАГАНУУР ХОТЫН ХӨРСНИЙ ЦАЦРАГ ИДЭВХИЙН СУДАЛГАА
Н. Чимэдцогзол, Ц. Эрхэмбаяр, Н. Норов 166
6. ЭЛЛИПСЛЭГ МУРУЙН КРИПТОГРАФ АШИГЛАН МЭДЭЭЛЛИЙГ ШИФРЛЭХ БОЛОН ШИФР ТАЙЛАХ НЬ
Х.Энхбаяр, Д. Ганзориг 172
7. УЛААНБААТАР ХОТЫН ДУЛААНЫ АРАЛ (УНП)-ЫН ОРОН ЗАЙН ТАРХАЛТЫН ЗУРАГЛАЛЫГ БОЛОВСРУУЛАХ НЬ
Э. Энхтуул, Г. Уранбайгал, С. Туяа 180
8. ӨГИЙ НУУРЫН ЗАМАГЖИЛТ БА БОХИРДОЛ
Ч.Эрдэнэтуяа, Н. Чимэдцогзол, Т. Улаанбаатар 187
9. MONGOLIAN LANGUAGE SENTIMENT ANALYSIS USING LONG SHORT-TERM MEMORY WITH TENSORFLOW
Baljinnyam Tsangia, Gombosuren Atarbayar 196
10. DIRECT NUMERICAL SIMULATION OF NATURAL CONVECTION FLOW IN A CAVITY
Battsetseg Gereltbyamba 203

IV. ЭРЧИМ ХҮЧ, МЕХАНИК ТЭЭВЭР

1. SIMPLE METHOD FOR PRODUCING COMPOSITE CASTING ALLOY
D.Deleg, Ts. Munkhtuya 208
2. БАРУУН БҮСИЙН ЭРЧИМ ХҮЧНИЙ СИСТЕМИЙН ХӨГЖЛИЙН ХЭТИЙН ТӨЛӨВ
Ба. Бат-Эрдэнэ, С.Батмөнх, П.Очирбат, Д.Ганхүлэг, У.Энхтуул 212
3. ВАКЦИН БИОБЭЛДМЭЛ ХАДГАЛАХ ХҮЙТЭН ХЭЛХЭЭНИЙ ТОНОГ ТӨХӨӨРӨМЖИЙН АЖЛЫН ПАРАМЕТРУУДЭД НӨЛӨӨЛӨХ ХҮЧИН ЗҮЙЛИЙН СУДАЛГАА
А. Амаржаргал, Д. Пүрэвдаш, Н. Наранбаатар 223
4. АМЬСГАЛЫН АППАРАТЫН ХЭМЖИЛ ЗҮЙН ҮЗҮҮЛЭЛТИЙН АЛДААНЫ ТАРХАЛТЫН СУДАЛГАА
С. Эрдэнэтуяа, Д. Пүрэвдаш, Р. Энхсүрэн 228